

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. 18. Circa Missæ Fructum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80513](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80513)

Sectio II. De Missa, Problemata. 119

ent in posterum pro certâ intentione dicere Missas, hæc enim potest anticipare: v. gr. si Capellanus debeat singulis hebdomadis dicere pro fundatore tres Missas, vel singulis Mensibus quindecim, poterit hæc hebdomada dicere sex, & hoc Mense dicere triginta pro præfenti & sequenti. Secundus casus est, quando Sacerdos certò nouit, Missas aliquas ab aliquo sibi commendandas. Possit tunc anticipari censeri, quia tunc Missa offertur pro certâ personâ notâ.

PROBL. XVII.

Celebrans nulli applicat Missæ fructum, vel certè incapaci: Tunc fructus ille confertur, & non confertur celebranti: remanet, & non remanet in thesauro.

228 **N**on remanet fructus Missæ illius in thesauro sed celebranti confertur. Quia Sacerdos dum alteri Missæ fructum non applicat, vel incapaci applicat, confertur implicite velle sibi conferri saltem per generalem voluntatē, qua quisque semper intendit, sibi prodesse, quantum possit. Imò talis intentio confusa satis continetur verbis illis: *Offero tibi pro innumerabilibus peccatis meis.* Sic Coninch. d. 83. n. 166. & alij.

229 **N**on confertur fructus Missæ celebranti, sed remanet in thesauro, unde deberet extrahi, si Missa valide fuisset applicata. Quia Deus sine celebrantis intentione non confert Missæ fructum, sicut nec Sacramentorum valorem. Ità Henric. lib. 9. c. 18. n. 7. Vasq. d. 2. q. 1. n. 11. Suar. d. 79. sect. 9. Bonac. d. 4. q. vlt. pun. 5. n. 12. Auerf. q. 11. sect. 10.

230 **R**em dubiam esse censeri, & per consequens dubium fore Missæ fructum, quæ non applicatur formaliter personæ incapaci: ita ut dum celebratur maneat applicatio saltem habitualis circa personam sub aliâ proprietate designatam. Unde prudens consilium erit, substituere secundam, ac tertiam, vel etiam plures intentiones, donec deueniatur ad aliquam, quæ deficere non possit: v. gr. quando ponitur vltimo loco anima Purgatorij sanctior, vel proximior egressus, vel magis indigens, vel magis desituta suffragiis, vel ea, quam Deipara elegerit.

CAPVT XVIII.

Circa Missæ Fructum.

PROBL. XVIII.

Missæ sacrificium habet, & non habet effectum aliquem ex opere operato.

231 **V**ltimum habet effectum. Quia nulla promissio legitur huic sacrificio facta, quatenus sacrificium est: sed solum quatenus est Sacramentum: siquidem manducantibus, & bibentibus corpus, & sanguinem Domini vita æterna promittitur. Escob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

Sic Scotus, & Caietan. apud Sotum de Iust. l. 9. q. 2. art. 2.

232 **M**issa habet aliquem effectum ex opere operato ut causa particularis, & proxima illius, id est, vis sacrificij præter omne meritum operantis aliquid infallibiliter confert non ponentibus obicem, quod aliqui vocitant, per modum infallibilis impetrationis; alij per modum solutionis ex thesauro Christi. Quia ex antiquissimo, & communissimo Ecclesiæ tam vsu, quam sensu cuncti fideles Missam offerunt ad obtinendam suorum peccatorum remissionem, vel etiam alienorum, & ad subueniendum humanis indigentis: & sibi persuadent non pendere Missæ fructum à sanctitate Ministrorum: sed independenter ab eius merito vi sacrificij nobis aliquis fructus redemptionis Christi applicari. Ita D. Tho. 3. p. q. 79. a. 5. & q. 82. a. 1. Suar. d. 79. sect. 1. Vasq. d. 22. q. 2. Coninch. q. 83. n. 116. Bonac. d. 4. q. vlt. pun. 4. n. 7.

233 **H**oc mihi certum asserenti, satis à Trid. sess. 22. c. 1. & 2. indicari, dum docet, Christum in sacrificio Missæ sacrificium, ut virtus sacrificij Crucis in remissionem nostrorum peccatorum nobis quotidie applicaretur. Quod si applicatur ex institutione Christi, ergo non per opus operantis, & consequenter ex opere operato. Imò crederem Scot. & Caiet. oppositum non docuisse. Solum enim requirunt ad hunc Missæ effectum dispositionem eius, pro quo sacrificium offertur; quod non est contra rationem operis operati, ut constat in omnibus Sacramentis; sufficit enim, ut opus vi sua conferat talem effectum non ponentibus obicem. Prima itaque sententia corruente, Problema dissoluitur.

PROBL. XIX.

Remissio pœnæ temporalis vi Missæ semper certa lege confertur, & non semper certa confertur lege circa defunctos.

234 **C**irca viuos conueniunt Doctores, remissionem pœnæ temporalis Missæ vi semper certa lege conferri. Porro circa defunctos non confertur. Sed Missa animabus Purgatorij prodest solum per modum suffragij: quatenus sicut orationes viuorum defunctis profunt duntaxat pro ut Deo placuerit illas acceptare sine certa lege remittendi semper pœnas propter tales orationes: sic etiam Missa prodest defunctis iuxta diuinum beneplacitum. Quia indulgentiæ defunctis concessæ non habent tam certum effectum, sicut concessæ viuis: Ergo similiter de Missâ credendum. Sic Sotus in 4. dist. 13. qu. 2. art. 1. Cano de locis l. 12. c. 13. Cordub. l. 1. q. 3. dub. in opinionibus. 4.

235 **R**emissio pœnæ virtute Missæ tam defunctis quam viuis semper certa lege conceditur. Quia Trid. sess. 22. c. 2. & can. 3. pariter loquitur quoad hoc de viuis & defunctis; & sess. 25. initio definit, Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragiis, potissimum verò acceptabili Altaris sacrificio iuari. Certum autem est per fidelium eleemosynas: ieiunia, vigiliis, ac similia suffragia certa lege iuari defunctos quatenus satisfactio talibus operibus correspondens iuxta voluntatem operantium illis infallibiliter

SCOBAR
Theol. Moral.
T. III. IV.
E. IV.

liter applicatur. Hanc enim mutua satisfactio communicationem Catechismus Romanus tit. de Sac. Pœnit. n. 61. tradit aperte, dum ait: *Qui divina gratia præditi sunt, alterius nomine possunt, quod Deo debetur, persolvere. Nec de hoc cuiquam fidelium dubitandi locus relictus est.* Ergo certum etiam erit, Missam prodesse defunctis per modum mediatae solutionis, & applicationis infallibilis. Ita Henricus l. 9. c. 13. n. 1. & c. 16. n. 1. & c. 18. n. 7. referens multos. Card. de Lugo d. 19. n. 153. Martinon d. 39. n. 3. Auct. q. 11. sect. 6. §. Tertiò ergo.

236 *Hoc mihi certissimum.* Existimo, magnam fore temeritatem ab hoc communi sensu Theologorum recedere. Fundamentum enim primæ sententiæ infirmitate laborare reor, quia multo est probabilis, Indulgentias pro defunctis concessas infallibiliter illis prodesse, auctore Suar. d. 53. sect. 3. Valentia tom. 4. dist. 7. quest. 20. puncto 5. & Card. de Lugo de Pœnitentiâ, d. 27. sectione 5. Unde Missa proderit etiam infallibiliter. At etiam si indulgentiæ non haberent circa defunctos certum effectum, quia circa defunctos nulla polleret Ecclesia iurisdictione; qualem circa viuentes habet: tamen in Missâ nullum apparet discrimen, cum instituta fuerit à Christo, qui parem habet in utroque potestatem, & quoad remissionem pœnarum tam pro defunctis, quam pro viuis Missam instituerit, ut ex Trident. vidimus: Ergo certa lege prodest utrisque.

PROBL. XX.

Per Missam orationi coniunctam impetratur, & non impetratur immediate remissio pœna pro peccatis eorum pro quibus oratur.

237 *Non datur de facto pœna remissio.* Effectus remissionis pœnæ per Missâ sacrificium potest (ut sectione 1. vidimus) fieri dupliciter, mediata, vel immediata. Mediata fit, quatenus Missâ sacrificium impetrat gratias præuenientes, & vires spirituales ad opera pœnitentiæ præstanda, quibus Deo satisfacimus pro nostrorum criminum pœnis, vel alienorum, etiam quoties aliis applicamus satisfactionem nostram: & hunc modum satisfactionis dati de facto docent Auct. quaest. 11. sect. 11. & alij. Immediata fieret, si per Missam orationi coniunctam impetraretur remissio pœnæ debite peccatis illorum pro quibus oratur, nihil illis interim operantibus. Quæserim, an hic modus impetrationis de facto detur? De facto non datur. Quia oratio diuinæ iustitiæ poscit, ut pœna debita non remittatur nisi per modum solutionis & satisfactionis, quæ fieri debet omnino per viam satisfactionis recompensantis pœnam. Sic Fagund. præc. 1. lib. 4. cap. 1. num. 12. Suar. tom. 4. d. 37. sect. 10. & d. 48. sect. 2. docens, neminem posse pro se ipso sic pœnæ remissionem impetrare. Et sect. 5. asserit, nec pro defunctis.

238 *De facto datur.* Datur planè de facto. Quia hæc remissio pœnæ per se non confert sanctitatem, nec internam animæ perfectionem: sed ad commodum naturæ quodammodo pertinet, vnde dici potest tem-

porale, ac externum beneficium. Sed alia beneficia temporalia, & externa possunt immediate per orationem impetrari. Ergo pariter istud præsertim adiuncto Missâ sacrificio, quæ confert orationi maiorem efficaciam, ac vim impetrandi. Ita Durand. Caiet. Nauar. quos refert Suar. tom. 4. d. 48. sect. 5. num. 4. & n. 5. subdit hanc sententiam esse piam, & probabilem: & loquendo de Missâ sacrificio idem tom. 3. distinctione 79. proficitur. Tenet absolute Card. de Lugo dist. 19. num. 158. Laym. l. 5. tr. 5. c. 2. n. 5.

Longè probabiliorem hanc partem existimo. Nam Ecclesia sæpius in Missis, & in Officio defunctorum petit, ut Deus condonet pœnas debitas animabus Purgatorii. Sacerdos etiam Ecclesiæ ex nomine postulat, ut defuncti pœnis illis soluantur. Hæc autem oratio frustra fieret, si nihil ultra mensuram satisfactionis impetraret. Profectò in hæc questione certum est in primis, talem modum impetrationis esse possibilem, nulla enim appareret repugnantia: quin potius videtur conforme diuinæ liberalitati, & generalibus promissionibus orationi prestitis. Quoad factum verò certum est etiam non concedi talem remissionem sine alicuius satisfactionis applicatione, saltem alienæ. Cum enim quilibet iustus habeat opera pœnalia satisfactoria, quæ possit pro se, vel pro aliis offerre, immeritò postulat gratiam omnino remissionem, & quasi dispensationem in lege iustitiæ, quando non vrget sufficiens misericordiaratio.

PROBL. XXI.

Missâ per se confert, & non confert primam gratiam, & peccati lethalis remissionem iis, pro quibus dicitur.

240 *Immediatè confert primam gratiam.* Suppono ex sect. 1. Missâ sacrificium quatenus propitiatorium est, conferre primam gratiam, & peccata mortalia remittere, saltem aliquo modo: quod ipse certum est apud Catholicos. Ut oppositum erroneum censetur. Igitur Missâ sacrificium immediate confert primam gratiam, & remissionem mortalium non habentibus obicem, sed attritionem sufficientem. Quia sic magis proprie capiuntur Concilia, Scriptura, & Patres, præsertim Tridentinum session. 22. cap. 2. dum adstruit, Sacrificium Missæ verè propitiatorium esse: reddensque rationem, addit: *Quia nimirum huius oblatione placatus Deus, ingentia quoque peccata, & crimina dimittit.* Vis autem huius rationis fundatur in eo, quod propitiatio proprie referatur ad remittenda peccata. Et quia sacrificium, consistit in oblatione, perfectius est Sacramento, quod refertur ad vsurp: sed Sacramenta nouæ legis vim habent remittendi mortalia, conferendique primam gratiam attritis saltem per accidens ex opere operato. Ergo sacrificium pariter habet eandem vim præsertim cum ex se sit magis ordinatum ad remissionem pec

peccatorum, ut ex ipsis consecrationis verbis colligitur. Sic nonnulli recentiores apud Vasq. *dist. 228. cap. 1.* Probabilem censet hanc sententiam Call. *de sacrificio. Missæ, lib. 2.* Faue D. Thom. *in 4. distinct. 12. quest. 2. artic. 2. questione 1. ad 4. partim Valent. consentit tom. 4. distinct. 6. questione 1. puncto 1. §. 22.* dicens, quamvis Missa primario instituta non fuerit ad tollenda peccata mortalia: tamen per accidens, & secundario conferre illorum remissionem, & primam gratiam peccatoribus, pro quibus offertur, habentibus attritionem, & bonam fidem: sicut etiam contingit recipientibus Eucharistiam.

141
Missâ per se non confert primam gratiam immediatam, vel remissionem peccati mortalis ex opere operato. Quia non habemus promissionem diuinam circa talem effectum: esse conducit ad remissionem peccatorum, & ad iustificacionem peccatoris medietate, quatenus Deus eius intuitu tribuit auxilia gratiæ præuenientis ad eliciendam contritionem, vel ad ritè recipiendum Sacramentum. Hoc intendit D. Thomas citatus. Nam cum dixisset, hoc sacrificium in peccatoribus peccata delere mortalia, subdit statim delendi modum hęc verbis: *Non sicut causa proxima, sed in quantum gratiam contritionis eis impetrat.* Probatur ex Tridentin. *sessione 22. capite 2.* docente, *Sacrificium istud verè propitiatorium esse, per ipsumque fieri, ut si cum vero corde, & rectâ fide cum metu, & reuerentiâ contritus, ac penitens ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno: huius quippè oblatione placatus Dominus, gratiam, & donum penitentiam concedens, crimina, & peccata etiam ingentia dimittit.* Vbi modum explicat, quo per Missam remittuntur peccata, dum contritus, & penitens sicut imperfecte, oblatione Missæ placatus Deus concedit auxilium opportunum, & gratiam excitantem, qua perfectam contritionem elicientes, aut Sacramentum recipientes, penitentiam donum, & fructum, nimirum misericordiam inueniant, qui peccatis etiam ingentibus reuebantur. Confirmatur, quia si peccator attritus, pro quo offertur Missa, ex opere operato iustificatur, iam non esset penitentiam Sacramentum in re, vel in voto simpliciter necessarium ad mortaliū remissionem. Ità Suaz. *479. selt. 3. Vasq. d. 228. c. 1. Coninch. q. 83. n. 137.* Henr. *l. 9. c. 1. §. 1. Bonac. d. 4. q. vlt. pun. 3. n. 3.* Auc. *l. 9. c. 1. selt. 6. Card. de Lugo d. 19. n. 137.*

142
Hoc mihi competum. Nam aliàs posset peccator cum attritione offerri, oblata pro se Missa, recipere quouis Sacramenta, saltem præter Eucharistiam, & omnia ministrare. Posset celebrans pro se, quamvis recorder peccati mortalis, quando nequit confiteri, cum attritione nota prosequi, nec conteri teneretur. Item quories moribundus confiteri non potest, nec vllum Sacramentum recipere, deberemus ipsi Missam applicare, cuius virtute, si sit attritus, iustificetur. Quæ tamen sunt contra communem Doctorem & fidelium sensum.

PROBL. XXII.

Est, & non est infallibilis impetratio auxiliorum specialium, quæ confertur eis, pro quibus Missæ sacrificium offertur.

243
Profectò Missæ sacrificium vltra vim impetrandi gratiam præuenientem, habet vim placandi Deum, & propter hanc propitiatorium dicitur, distinctum ab impetratorio. Nam aliud est, mouere Deum, ut bona bonis largiatur: aliud est, illum placare, nè nobis inferat mala. Quia sola vis impetrandi non satis explicat virtutem, quam Patres, & Tridentinum Missæ tribuunt ad remissionem non solum peccatorum, sed etiam peccatorum mortalium, respectu quorum sit etiam propriè propitiatorium. Quæritur igitur, num impetratio talium auxiliorum sit infallibilis?

244
Infallibilis non est. Quia experimento sæpè constat, nec conuerti, nec specialiter ad penitentiam excitari peccatorem, pro cuius conuersione Missam offerimus. Et quia effectus infallibilis solet esse determinatus quoad numerum, & perfectionem, & certam dispositionem recipientis prærequirit. Sed hic effectus non est huiusmodi, nam interdum vni datur, interdum multis, si Missa pro pluribus offeratur; interdum maius, interdum minus: interdum datur obstinatissimo peccatori, cum minus peccanti denegetur. Ergò hic effectus non est infallibilis. Sic Durand. Cano, Cordub. quos sequitur Suar. *d. 79. selt. 3. Filliuc. r. 5. n. 61. Martinon tom. 4. d. 39. n. 5. Vasq. d. 228. c. 1. n. 21.*

245
Est planè infallibilis. Quia sacrificans etiam si sit peccator, offert hoc sacrificium nomine Christi, qui semper exauditur pro sua reuerentiâ. *H. br. 5.* Sic ergò valet Missæ sacrificium apud Patrem, ut propter Christi dignitatem, & meritum ibidem applicatum concedat peccatoribus pro quibus offertur, aliquas speciales gratias præuenientes, si sint illarum capaces, quibus si correspondeant, remissionem peccatorum obtineant. Ita Henr. *l. 9. c. 1. §. 1. Fagund. præc. 1. l. 4. c. 2. n. 19. Bellarm. l. 2. de Missâ, c. 4. Coninch. q. 83. n. 138.* Probabile dicunt Meratius *d. 37. selt. 10.* & Martinon citatus.

246
Profectò Missæ sacrificium quatenus impetratorium est, habet semper effectum aliquem in capaci subiecto. Et quidem si peccator oret, & Missam faciat pro sua conuersione, impetratio specialium auxiliorum erit infallibilis saltem ex promissione precibus facta: ut fatentur Scarus, & Filliuc. citati; Ergò consequenter admittere debent effectum infallibilem, qui non sit determinatus, nec certam dispositionem recipientis prærequirat. Nec niti potest solâ promissione præcibus facta, nam oratio debet esse iusta: cum hic oret, & offerat peccator.

SCOBAR
Theob. Mor.
Tom. II. IV.
E. IV.

PROBL. XXIII.

Auxilia, quae per Missam conferuntur, semper sunt, & non semper, sunt efficacia.

247
Semper sunt efficacia.

Semper efficacia sunt. Quia hoc videtur asserere Trid. sess. 22. c. 2. dum affirmat, per Missam conferri peccatoribus auxilium opportunum, & poenitentiae donum. Nam auxilium opportunum idem esse videtur cum efficaci: poenitentiae quae donum inuoluit auxilium adiutans, quod semper foritur effectum. Sic non infima nota Neoterici.

248
Non semper efficacia sunt.

Non semper sunt efficacia. Quia sicut sufficientia: sic etiam sufficit, ut Missa pro peccatoribus oblata auxilia sufficientia causet. Nec expediebat impetrationem auxiliorum efficacium infallibilem esse, ut semper cum timore, ac tremore nostram salutem operemur. Ita Suar. d. 79. sect. 3. Fagund. praec. t. 1. c. 2. n. 18. Bonac. d. 4. q. vlt. pun. 3. n. 4. Coninch. d. 83. n. 140. cum aliis.

249
Consentientis doctrinam expono.

Consentientis assero, Deum ob Missam sacrificium illa semper auxilia conferre, quibus quantum est ex se, sincere cupit conuertere peccatorem, & peccator conuerti possit, si velit. Vnde hos licet Missam offerimus ad impetrandum auxilium efficacem, & frequentius illud impetramus; interdum vero datur inefficax secundum diuinam voluntatis consilium. Censuerim tamen, propter Missam semper dari auxilium validius, & efficacius quodam actuiter in internam, quam sine Missa daretur eidem peccatori. Sic enim decet tanti sacrificij dignitatem.

PROBL. XXIV.

Dum iusti actualiter in obiectis venialiter prauis complacent, Missae sacrificium immediatè, & ex opere operato dimittit, & non dimittit eis peccata venialia.

250
Dimittit quidem.

Dimittit quidem. Quia non minus prodest Missae sacrificium ex opere operato venialium remissioni, quam Sacramentalia, quae talem habent efficaciam. Nimirum si leuioribus animae morbis adhibeantur leuiora remedia, quae leuem, vel nullam requirunt dispositionem illius, cui vel aqua benedicta, vel Episcopi benedictio datur, vel Missae sacrificium applicatur. Sic Cordub. Palud. Canus, & alij, quos sequitur Henric. l. 9. c. 13. n. 2. Nuñus 3. p. quaest. 83. art. 1. concl. 6. Diana part. 3. tract. 4. res. sol. 39.

251
Non dimittit.

Non dimittit. Quia culpa venialis transacta praeter reatum poenae relinquit in animam maculam aliquam libera voluntate contractam, quae subinde, quamvis absolute possit tolli per extrinsecam condonationem, non ita tamen congruenter naturae rationali, quae po-

stulare videtur, ut qui libere peccauit, libere retractet peccatum, & ut macula per modum aliquis positui fordantes animam, etiam per aliquid posituum quodammodo contrarium tollatur. Igitur ut modo proportionato venialia remittantur, oportet, ut homo respiciat per aliquem actum virtutis tali culpa contrarium, vel intrinsecus perficiatur per aliquod augmentum gratiae iustificantis, quae virtualiter includit repugnantiam cum veniali peccato. Ita Suar. d. 79. sect. 5. Vasq. d. 228. c. 3. Fagund. praec. t. 1. c. 4. n. 1. Coninch. q. 83. n. 136. Card. de Lug. d. 19. n. 152. Martinon d. 39. sect. 1. n. 4. Auerl. q. 11. sect. 6.

Fateor hanc sententiam communiorem & probabiliorē esse. Non tamen ausus sum, abnegare Missae, quod sacramentalibus conceditur. Certè cum valde probabile sit, posita dispositione nostra, quae per se non sufficeret ad obtinendam venialium remissionem, per sacramentalia conferri: valde quoque verisimile est, oblationem Missae pro remissione venialium illam conferre, saltem praui dispositione, quae foret alioquin insufficientis: & hoc saltem conuincere prima sententiae fundamentum ingenuè profiteor.

PROBL. XXV.

Sacerdos quatenus Missam offert ut persona particularis, & ceteri Fideles coofferentes participant & non participant non ex ea aliquem satisfactionis fructum ex opere operato.

Oblationi, quam Sacerdos exhibet in persona Christi respondere fructu satisfactionis ex opere operato Doctores conueniunt. Quae fieri verò, utrum Sacerdotes quatenus Missam offerunt ut personae particulares, & reliqui Fideles coofferentes percipiant aliquem fructum satisfactionis ex opere operato? Non percipiunt. Quia illi duntaxat respondet sacrificij fructus ex opere operato, cui Deus illum promittit: sed soli sacrificio, quod offert Sacerdos in persona Christi, promittit Deus eiusmodi fructum; nam ibi solum applicatur merita Christi Domini tanquam principalis offerentis, ut significat Trident. sess. 22. Ergo Missa solum dum offertur in persona Christi confert hunc fructum, non autem ut offertur à personâ particulari Sacerdotis, vel ab aliis coofferentibus. Sic Vasq. d. 23. c. 3. Coninch. d. 83. n. 162. Card. de Lugo d. 19. n. 233.

Percipiunt omnino. Quia sicut Sacramentum confert fructum ex opere operato ratione sumptionis: ita sacrificium ratione oblationis. Sed Sacramentum confert ex opere operato suum effectum omnibus fumentibus: ergo pariter sacrificium omnibus offerentibus. Ita Syluest. & Caier. quos sequitur Suar. d. 79. sect. 8. Henric. l. 9. c. 20. n. 2. Bonac. d. 4. q. vlt. pun. 4. n. 2. & 6. Lamy. l. 5. tr. 5. n. 72.

Aequè probabilem utramque sententiam iudico. Magis autem arridet secunda, quia D. Thom. 3. p. q. 79. art. 5. videtur eam docuisse. Distinguens enim in Eucharistia rationem Sacramenti, quatenus sumitur: & rationem sacrificij,

Sectio II. De Missâ, Problemata. 123

ficit, quatenus offertur, subdit: *Et idè effectum Sacramenti habet in eo qui sumit: effectum autem Sacrificij in eo, qui offert: vel in eis, pro quibus offertur.* Et in fine corporis concludit, hanc oblationem fieri satisfactoriam illis, pro quibus offertur, vel etiam offerentibus. En palam loquitur de fructu satisfactionis, & discernit fructum provenientem ad offerentes: & fructum profuentem ad eos, pro quibus offertur.

PROBL. XXVI.

Sacerdos debet, & non debet omnibus Ecclesia membris non solum impetrationem Missa, sed etiam satisfactionem applicare.

236
Triplex Missa fructus à Doctoribus distinguunt. Primus est generalis, quem celebrans applicare debet cunctis fidelibus vivis, atque defunctis, ut Deus singulis distribuatur iuxta proportionem sibi notam. Secundus est specialissimus proprius celebrantis, quem non tenetur aliis applicare, (nec potest secundum aliquos, quamvis secundum alios possit.) Tertius est medius vel specialis, & eis pro quibus Sacerdos offert Missam, competit. Hoc posito, quaestio voluitur, utrum debeat Sacerdos non solum impetrationem, sed etiam satisfactionem omnibus Ecclesiae membris applicare?

237
Debet quidem. Quia commune sacrificium Ecclesiae debet omnibus eius membris prodesse, sicut cibis in communem ingestis stomachum omnibus corporis membris parit utilitatem. Et quidem Tridentinum *sess. 22. capit. 6.* Missas illas, in quibus Sacerdos solus sacramentaliter communicat, probat, & communes censeri definit; quoniam à publico Ecclesiae Ministro non pro se tantum, sed pro cunctis fidelibus, qui ad Christi corpus pertinent, celebrantur. Sic Adrian. Sotus, Palud. Major, & alij, quos sequitur Henric. 1. *q. 17. n. 2.* Navar. *c. 25. n. 9. 2.* & 111. Azor. *tom. 1. lib. 10. cap. 20. q. 9.* Valent. *tom. 4. d. 6. q. 11. par. 1. §. 2.* Fagund. *prac. 4. l. 3. c. 6. n. 23.*

238
Non debet. Quia ille fructus generalis satisfactionis omnibus, & singulis fidelibus ex singulis Missis proveniens nullo firmo nititur fundamento; nec enim colligitur ex iure divino, nec ex verbis Missae: nam haec solum significant orationem Ecclesiae nomine faciendam pro cunctis: & oblationem generalem pro fidelibus uniuersis, quo ad impetrationem. Et quia aliàs animae defunctorum citissime liberarentur omnes à Purgatorij igne, quin etiam vivi, qui gratiam aliquandiu conseruassent, vix haberent poenae reatum, si fructum aliquem satisfactionis ex omnibus Missis recipere. Ita Suar. *dist. 79. sect. 9.* Filiuc. *tract. 5. num. 77.* Coninch. *qu. 83. num. 156.* & 169. Card. de Lugo *dist. 19. num. 221.* & alij Recentiores.

Fateor, primam sententiam piam admodum esse, sed secundam aeterno solidiorem, & probabiliorum. Iuxta quam illa diuisio triplicis fructus capi debet de fructu in communi, vel impetrationis, quae sola continetur in primo mem-
Esob. & Mend. Theol. Moral. T. III.

bro: vel satisfactionis, quae pertinet ad secundum & tertium simul cum impetratione. Debet igitur celebrans orare pro cunctis Ecclesiae membris, vt adiuncto precibus sacrificio, impetret efficacius omnibus non solum alia bona, sed etiam poenae debitae remissionem saltem mediatè.

PROBL. XXVII.

Missâ potest, & non potest, pro Infidelibus offerri.

159
Suppono, dupliciter posse Missam pro Infidelibus offerri. Primo indirectè, quando Missa dicitur pro dilatazione fidei, vel Ecclesiae augmento, quod fit per Infidelium conuersionem; & hic modus non solum est licitus, sed etiam ab initio nascentis Ecclesiae vñatus. Sic habetur in antiquis Liturgiis, & in nostro Missali Missa pro tollendo schismate exponitur. Secundò directè, cum Missa dicitur pro bono ipsorum Infidelium vel spirituali, vel temporali, vel in communi, vel in particulari huius, vel illius Provinciae: huius, vel illius personae, de qua quaestio procedit.

260
Non potest Missa directè pro infidelibus offerri. Quia Missa sacrificium pro solâ Ecclesia fuit institutum: At infideles ad Ecclesiam non attinent: Ergo Missa pro infidelibus offerri non potest. Sic Sotus in *4. dist. 11. q. 2. a. 7.* Azor. *to. 1. l. 10. c. 22. q. 1.* Valq. *q. 227. c. 3. n. 224.* Fauct. *August. 10. 7. l. 1. de orig. animae. c. 9.* Quis, inquit, offerat corpus Christi nisi pro eis, qui sunt membra Christi.

261
Potest Missa directè pro infidelibus litari. Quia nec est malum ex natura rei velle per Missam impetrare infidelium conuersionem, vel illa etiam bona temporalia, quae conducant ad illorum salutem aeternam; nec est à Deo prohibitum, vt patet: nec seclusis censuris haereticorum, extat Ecclesiae prohibitio. Ita Bellarm. *de Missâ l. 2. c. 6.* Suar. *d. 78. sect. 2.* Coninch. *q. 83. n. 160.* Laym. *l. 5. tr. 5. c. 2. n. 9.* Bonac. cum aliis *d. 4. q. vlt. punct. 5. n. 4.*

262
Crediderim huius sententiae Auctores id asserere quoad impetrationem, non autem quoad satisfactionem, cuius infideles sunt incapaces. Ego quidem cum his sentio, dum video, doctrinam hanc à fidelium praxi confirmari. Didici à teste oculato Francisco de Lugo meo sapientissimo ac sanctissimo Magistro, Collectae communi Sacerdotes in Americâ addere: *Genes Indorum gratia tua illuminentur*; quae verba ab Ecclesia sunt publico ritu, ac praxi approbata. Similiter in nostra Societate Anglis Mensibus ex Superiorum praescripto vnum gerimus sacrum pro conuersione Gentilium, & Indorum: alterum pro haereticorum reductione, ac pro regionibus septentrionalibus. Fateor tutius esse, directè semper attendere fidei dilatazione. Sed satis tutum existimo directè precari bonum spirituale infidelium, & etiam temporale, quod non ad Ecclesiae oppugnationem, sed ad ipsorum infidelium salutem spiritualem conducatur. Legendus Filiuc. *tr. 5. n. 48.*

SCOBAR
Theol. Moral.
Tom. II. IV
F. IV.

PROBL. XXVIII.

Missâ potest, & non potest, pro Catechumenis offerri.

263 **O**fferri non potest. Quia Missâ sacrificium est proprium fidelium. Fideles autem propriè dicuntur, qui portas Ecclesiæ per Baptismum intrarunt, & Christi corpori sunt visibiliter annexi. Non ergo potest Missâ pro Catechumenis offerri nondum sacra vnda dilutis, qui nondum sunt visibiliter Christi Dñi membra. Et idè Concil. Brachar. 1. decernit c. 35. vt Catechumenis nec oblationis sanctæ commemoratio nec psallendi impendatur officium. Sic Bellarm. tom. 2. controu. 3. § 1. 2. de Purgat. c. 18. Azor. 10. 1. l. 10. c. 2. 2. q. 2. Valq. d. 2. 27. c. 3. Et Chrysof. hom. 3. in Epist. ad Philip. docet, Catechumenos non iuuari Missâ sacrificio.

264 **P**otest offerri. Quia Ecclesia solebat olim pro Catechumenis sacrificare, vt Suarius citandus ex Patribus, & ex ordine Romano colligit. Et quia licet Catechumeni non sint Ecclesiæ membra per Baptismum & characterem coniuncta, tamen vniuntur Ecclesiæ per fidem & fortè viuunt per charitatem. Ergo licet non subdantur Ecclesiæ quoad vim coactiuam, pertinent ad Ecclesiam quoad fauores, qui semper sunt ampliandi. Quare dum Ecclesia Missam offert pro cunctis fidelibus viuus, atque defunctis: videtur Catechumenos pietate materna complecti. Ita Henric. cum aliis l. 9. c. 15. n. 5. Suar. d. 78. sect. 2. Filiuc. 11. 5. n. 45. Card. de Lugo d. 19. n. 166. § 137. Auerla q. 11. sect. 10. §. Dicendum tamen.

265 **P**rofectò ex Catechumenis alij competentes vocantur, quia sic petunt Baptismum, vt per ipsos non stet, illico baptizari. Alij dicuntur incompetentes, qui fidem audiunt, & discunt; sed ex mera negligentia Baptismum non petunt, aut non recipiunt. Itaque impetratio, quatenus procedit ab ipso celebrante, vel aliis coofferentibus ex opere operantis cunctis Catechumenis prodest: cum talis oratio vel impetratio neminem excludat. Impetratio autem Missæ, quam vocamus ex opere operato, prodesse potest competentibus Catechumenis, sicut allegit secunda sententia, & sufficienter probat.

PROBL. XXIX.

Expedit, & non expedit alicui, dum viuus, facere sibi celebrare Missam, & Officiam defunctorum.

266 **E**xpedi potest. Quia hæreses sepè negligentis sunt in his suffragiis gerendis: ac proinde securior videtur esse fructus, si suffragia ante obitum præmittantur. Sic Lucas Pincl. de Missâ sp. 2. c. 7. dub. 1. qui testatur, sic esse in Lotharingia praxi receptum; sic etiam gessisse Carolum V. & alios narrat Historia. Bart. à sancto Fausto. Laurent. de Peyrin. Nauar. Homob. & alij quos refert Diana p. 5. 13. res. 2.

267 **M**inimè expedit. Quia dicere Missam, & Officiam defunctorum pro viuus verè Ecclesiæ Ro-

manæ ritui dissonat: nec possunt illæ preces nisi nimis impropiè viuus applicari: nec potest Sacerdos intentione suâ principali mutare Ecclesiæ intentionem, quæ Missam de Requiem, & Defunctorum Officiam funereum pro mortuis instituit: & pro ipsis duntaxat dicendum præcibit: nec vult, pro viuus offerri, vt ex collectis & reliquis verbis adhibitis satis constat. Ita Diana citat. Auerl. q. 11. sect. 1. 2. §. 1. mo. Laym. l. 5. 11. 5. c. 2. n. 15. Franc. de Nigro in add. ad Ruic. p. 2. regula 3. q. 5. refert pro hac sententiâ Patrum, Trimarchium.

Cum his omnino opinor, Nam Missæ fructus, quoad impetranda diuina beneficia, vel auxilia viuientibus, necessaria, maior, & securior viuus proueniet ex Missis, quæ pro talibus necessitatibus spiritualibus, aut temporariis instituta sunt, quæ ex Missis defunctorum. Quoad satisfactionem verò pro peccatis solum proderit ad remissionem pœnæ debitæ de iam ante commissis, & remissis: & hic fructus pariter habebitur per aliam Missam, nulla verò proderit pro remissione pœnæ, quæ debetur peccatis postmodum committendis, pro quibus, si manet aliquis reatus mortis tempore, erunt sanè necessaria sacrificia & suffragia post obitum applicanda. Quare semper nocebit hæc negligentia, quamvis à viuente præmissum sit funebre Officiam cum defunctorum Missa.

PROBL. XXX.

Quando effectus satisfactionis pro peccatis debita ex Missâ, per obicem peccati fuit impeditus: datur, & non datur, fictione recedente.

169 **C**ertum mihi, gratiam habitalem requiri in illo, cui remissio pœnæ temporalis ex opere operato sit conferenda. Quia existens in mortali non est capax satisfactionis, quæ solum est beneficium amicorum: nec est, cur ad inimicos extendatur, vt D. Thom. 3. p. q. 79. a. 7. ad 2. affirmat. Quæritur, vtum hic effectus conferatur Missæ vi, recedente fictione, quando pro peccati obicem fuit impeditus. Constat quidem. Quia Sacramenta recedente fictione recipientium, suum præstant effectum. Igitur idem Missæ tribuendum in vberiore tantum sacrificij commendationem. Sic Nauar. 14. de orat. c. 19. n. 74. Henric. l. 9. c. 13. n. 1. & c. 15. n. 2. & c. 18. n. 7. Fagund. præc. 1. d. 3. c. 12. n. 17.

270 **N**on conferitur. Quia id est, singulare Sacramentorum priuilegium, quod sine fundamento non debet ad Missam extendi. Ita Suar. d. 79. sect. 10. Valq. d. 23. 1. n. 51. Coninch. q. 83. n. 165. Card. de Lugo d. 19. 195. Bonac. d. 4. q. vlt. pun. 5. n. 5. Fag. mutans sententiam præc. 1. d. 4. c. 1. n. 25.

271 **P**rofectò cum Missæ sacrificium oblatum pro iustis, qui tunc satisfactione non egent, non illis referret satisfactionis fructum exhibendum, quo tempore postmodum indigebit (de quo superius:) multò minus referuabit hunc fructum peccatoribus pro tempore, quo respuerint.

PROBL. XXXI.

Effectus seu fructus Missae crescit, & non crescit ex meliori recipientis dispositione.

173 **N**on crescit. Quia hic effectus totus pendet ex Sacerdotis Missam applicantis intentione. Ergo totum est, quantum vult Sacerdos, & non pendet ex recipientis dispositione; nam is habet se tanquam donatarius: donatio verò ex sola donantis voluntate mensuratur, non ex donatarii dispositione. Sic Suar. d. 79. sect. 10. Coninch. q. 83. n. 171. Filliuc. tract. 5. n. 84. Fagund. pract. l. 4. c. 1. n. 22. Citant pro se D. Thom. in 4. d. 45. q. 2. art. 4. questio. 1. docentem, suffragium, quod alicui prodest ex alterius applicatione, pendere totum ex applicantis intentione, non ex dispositione recipientis, nisi quo ad hoc solum, ut obex non apponatur.

174 **Q**uoad impetrationem, & satisfactionem effectus, seu fructus Missae crescit, vel decrevit iuxta maiorem, vel minorem dispositionem illius, pro quo Missa dicitur. Quia quoad impetrationem ceteris paribus qui melius est dispositus, aprior est, ut, quod pro illo petitur, impetretur. Quo ad satisfactionem verosimilius est, & pietati magis consentaneum, ut plus poenae temporalis remittatur ei, qui ceteris paribus melius est dispositus. Sicut Sacramenta melius agunt in melius dispositis non solum quoad infusionem gratiae iustificantis; sed etiam quo ad remissionem poenae temporalis. Ita Sylvest. Sor. Cordub. quos sequitur Auerla q. 11. sect. 10. §. Octavo, fraure. Card. de Lugo d. 19. n. 200. Martin. 10. 4. d. 39. n. 28.

175 **I**dem opinor. Quia non apparet mihi sufficiens diversitas inter effectum Sacramentorum & sacrificij, cum uterque detur ex opere operato per applicationem meritorum, & satisfactionis Christi, quae possunt inaequaliter applicari iuxta recipientis applicationem. Existimo quidem apertam esse D. Thomae sententiam 3. p. q. 78. a. 5. docentis, Missam esse satisfactoriam illis, pro quibus offertur. Vel etiam offerentibus secundum quantitatem devotionis. Et a. 7. ad 2. inquit: *Illis tamen prodest plus, vel minus secundum modum devotionis eorum.* Nec oppositum docuisse teor eo loco aduersariis citato. Nam ibi loquitur de satisfactione, quae provenit ex opere operantis, & applicatur alteri: nec habet maiorem valorem pro dispositione illius, cui applicatur. At Missae valor, pro ut Christo respondeat, non habet hunc limitem, sed applicari potest ad maiorem & maiorem effectum finitum quidem determinandum iuxta dispositionem illius, cui confertur.

PROBL. XXXII.

Missae fructus est, & non est infinitus extentivè syncathegorematicè.

176 **F**ructus Missae dicitur infinitus extentivè Cathegorematicè si simul infinitis homini-

bus poena finita remitteretur, vel bonum aliquod infinitum impetrari possit. At cum nunquam dentur infiniti homines simul, certum esse dixi sect. 1. non dari Missae fructum extentivè Cathegorematicè infinitum. Quaestioni itaque committo, non Missae fructus sit infinitus extentivè Syncathegorematicè: videlicet, an oblata Missa pro multis, ita singulis prodest, ac si pro singulis offerretur propter infinitatem extentivam Syncathegorematicam, quam habet.

277 **M**issa fructus est Syncathegorematicè extentivè infinitus. Quia res oblata est infinita, principalis etiam offerens est infinitae dignitatis, cui congruere videtur, ut oblationis suae fructus sine limite multiplicetur in omnibus, quibus applicatur. Et quia multiplicatis his, qui Missam audiunt; non minus Missa prodest singulis, quam si singuli solum adestent. Ergo similiter quoties offerretur pro multis non minus singulis prodest, quam si pro singulis offerretur; cum eadem sit utrobique ratio. Sic Canus, Sorus, Sylvest. & alij, quos refert, & sequitur Vasq. d. 23. r. c. 2. & 3. Hurtad. de Missa d. 3. diff. 8. Navar. l. 2. c. 3. n. 268. Caietan. Opusc. 10. l. 17. 3. q. 2. c. 3. p. 979. a. 5.

278 **M**issa fructus non est syncathegorematicè extentivè infinitus. Quia oblatio Missae, quatenus à Christo fit hic & nunc nec est actio meritoria, nec satisfactoria, cum Christus iam nunc nec mereatur, nec satisfaciatur: solum habet annexas satisfactiones ipsius Christi praeteritas, quarum valor, etsi sit infinitus applicatur tamen ad effectum finitum, & limitatum remittendi poenam determinatam ex institutione divina: & per consequens applicatus multis, minor erit in singulis. Haec autem institutio divina colligitur ex Ecclesiae praxi, sensuque communi; cum ab initio nascentis Ecclesiae receptum sit, ut Sacerdotes pro certis personis determinate Missas applicent: & teneri se putent, ad applicandas singulas singulis, à quibus integrum stipendium acceperint: nec licere quidem unam Missam pro multis dicere, qui singuli integram stipem tribuerint. Quod eundem in opposita sententia repugnandum esset. Ita D. Thom. Scot. Gabr. & alij, quos sequitur Suar. dist. 79. sect. 12. Hentiq. lib. 9. cap. 19. num. 5. Coninch. quest. 83. num. 191. Bonac. dist. 4. quest. ult. punct. 4. num. 6. Bellarm. Valent. Azor. Mercer. Arcud. quos sequitur Auerla q. 11. sect. 7. Dian. p. 4. tr. 4. resol. 196. & p. 5. ar. 14. resol. 8 r. Card. de Lugo d. 19. num. 246.

279 **D**ixerim, fructum Missae quoad impetrationem esse infinitum extentivè syncathegorematicè, quatenus Missa pro multis oblata non minus impetrat singulis, quam si pro vno solummodo offerretur. Fructus autem quoad satisfactionem, quae correspondet illis, pro quibus Missa dicitur, est finitus extentivè; quare si pro multis offeratur, proportionem servata minuitur in singulis.

Est syncathegorematicè extentivè infinitus.

Non est extentivè infinitus syncathegorematicè.

Quid sentiat expono.

SCOBAR
Theob. Mor.
Tom. II. IV
F. IV